

**ЧЕРВОНІ
ХАЩІ
Ф033І**

УДК 821.161.2-31
Ф 74

Фоззі

Ф 74 Червоні Хаші [Текст] : роман / Фоззі. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. — 224 с.

ISBN 978-617-679-670-1

«Червоні Хаші» — книжка про те, як віднайти загублений або забутий чи вичерпаний роками сенс життя. Це історія мешканців будинку для людей похилого віку, який стоїть посеред лісу біля Черкас. Богдан Васильович Ковтун, колишній шкільний вчитель, приїжджає туди доживати віку. І раптом починає проживати нове, не зовсім зрозуміле йому життя. Там він зустрічає Йосипа Старенького, Журбу, Рибу та найкращого в світі пса. А ще стає свідком та учасником інтриг, дружби та ворожнечі, хитромудрих витівок, пустотливих радіщів, зворушливого самозречення, подвигів та щемливої людяності, якої то бракує, то раптом стає несподівано багато.

Це історія сусідства, співжиття та порозуміння попри розбіжності в біографіях. Не важливо, якою мовою ти говориш, які історії мав раніше, де народився, вчився та чи читав класику. Головне, щоб уболівав за наших.

УДК 821.161.2-31

© Фоззі, текст, 2019
© Оксана Йориш, художнє
оформлення, 2019
© Видавництво Старого Лева, 2019

ISBN 978-617-679-670-1

Усі права застережено

ЧЕРВОНІ ХАЩІ ФОЗЗИ

Львів
Видавництво Старого Лева
2019

*Таке прекрасне місце,
щоби бути разом із друзями.*

ДОВІ

(«ГАРРІ ПОТТЕР ТА СМЕРТЕЛЬНІ
РЕЛІКВІЇ: ЧАСТИНА 1», ФІЛЬМ, 2010 Р.)

Глава перша,

в якій нові приїздять, а старі нервуються.

І все закінчується

У мене бувають хороші дні. Тоді я сідаю на іржаву гойдалку біля кущів, дивлюся крізь них на дорогу, рахую машини і думаю собі про хороше. Я пригадую давні часи, сміюся зі старих анекдотів і годую Бродягу хлібом, коли вдається назбирати той хліб під час сніданку. Якщо зранку світить сонце, а таке в наших краях буває часто, тоді день зовсім хороший.

Про погані дні я не хочу розповідати. У вас самих такихдесь, певно, вистачає, — то нашо ще мої? А в хороший день, як нічого не болить і сяє сонечко, я сиджу до обіду на гойдалці, пригадую, як усе було колись, як минуло життя і як я потрапив сюди, в Червоні Хащі. І що після того сталося. Але ніколи не замислююся про те, що буде далі: вже немає сенсу. Найкраще — дочекатись обіду, а потому знайти собі куточок і спробувати почитати щось нове.

Я випробовую по книжці на день і зазвичай кидаю її ще до вечора. Мені би зараз не завадив Джек Лондон — зібрання з чотирьох сірих томів, яке колись купувала Марія в обмін на макулатуру. Тоді ми вдвох працювали у школі, з папером проблем не було (і своїх залишків вистачало, й діти збирали за рознарядкою райвно), тож книжок удома було багацько.

Я часом шкодую, що не забрав їх зі собою, — ці новосельці навряд чи щось із нашого читатимуть.

Мені вони відразу не сподобалися: що той господар зі свинячими очима, що його товста гамірлива дружина, що двоє дітей, а на них — уже повірте — я за своє життя навчився добре розумітися. Щойно зайшовши до нашої хати, ці двоє хлопчаків одразу залізли на диван у залі й почали по ньому стрибати. І не так, як стрибають радісні діти, а наче, для мене, щоб у такий спосіб зробити це місце своїм. Я таким нахабам завжди ставив трійки, навіть якщо вивчили на чотири. Щоби знали.

Чоловік їм тоді нічого не сказав, тільки ходив по кімнатах, навіть не роззувшись, цікав і зиркав своїм недобрим оком. А жінка спробувала вгамувати синів, але для порядку, без суворості.

Ми ще і про гроші не заговорили, а я вже зрозумів, що програв. Що вони стрибатимуть і тут, і там, а їхні батьки куплять хату, ще й посунувши мою ціну.

Так і сталося: вони виторгували вісімсот доларів із трьох тисяч, у які оцінила хату Степанова донька, котра працює в Києві ріелтором. За місяць до того Галина зустріла мене біля магазину, випитала, що я продаю хату, набрала доньку і попросила оцінити, щоби я не прогадав. Навіть слухавки мені не дала, сказала: «Три тисячі доларів», — і пішла собі до крамниці.

Я дав безкоштовне оголошення в «Авізо», місяць мене ніхто не турбував, аж поки приїхали ті злидні й купили хату за дві двісті. Ще й поставили умову: зїхати треба до Нового року. Товста жінка так швидко й наполегливо говорила, що мені лишалося тільки погоджуватися, щоби вони якнайшвидше лишили мене у спокої. Такий уже типаж, розумієте?

Як наша попередня шкільна директорка, котра весь час мела своїм язиком, не лишаючи нікому простору.

Я зламався після того, як удруге за тиждень мало не спалив будинок, забувши на плиті картоплю чи щось таке. Знаєте, як кажуть: клятий склероз? Схоже, то був саме він, і я вирішив, що час здаватися.

Я мав два варіанти будинків престарілих, де лишалися місця за помірні гроші: Звенигородка та Червоні Хашці. Тільки в першому випадку гроші брали за рік уперед, а у другому — за квартал. До того ж перший будинок був великий, а другий — маленький, сімейного типу, ще й у лісі.

«Сяду на пеньок, з'їм пиріжок», — вирішив я, обміняв триста доларів, закрив усі комунальні борги, сплатив квитанцію за пансіон, написав листа Микиті й зібрав речі. Зі собою можна було привозити лишень одну валізу, тому книжки перейшли у спадок неприємним людям.

За кілька днів покупці повернулись, уже з частиною своїх речей, і моментально забруднили хату, в якій дня без віника не було. Чоловік швиденько домовився зі сусідовим сином, аби той мене наступного ранку відвіз. Дивно. Ніби щойно — і вже. Так швидко... Скільки ми років із Василем прожили поруч, а я б і не наважився попросити цього даїшника про поміч. А новоселець відніс йому пляшку — й усе, домовилися: син відвезе, о сьомій будьте готові.

Я ліг було спати, а ті всілись у залі перед телевизором, увімкнули гучно якийсь передноворічний концерт і почали святкувати, ніби мене вже немає. Який тут сон? Навіть коли вони вгамувались і розклали диван — один на всіх, — я все одно лежав і дивився в рідну стелю. Намагався пригадати щось хороше, та марно. Тільки і стукало в голову: востанне, це — востанне.

Чоловік прокинувся відразу після мене, надибав у своїх пакунках невеличку сокиру й пішов надвір. Я саме знімав чайник із вогню в кухні й побачив, як він рубає ялинку, що стояла посеред клумби між ганком і парканом. Я швидко, як тільки міг, вибіг надвір, але справу вже було зроблено. «О, допоможи», — сказав він мені, та я мовчки розвернувся й пішов до кухні.

Скільки років цю клумбу доглядала Марія? П'ятнадцять? Двадцять? Той висадок я приніс якось навесні, зовсім маленьким. Якщо нічого не плутаю, купував його як блакитну ялинку, та виросла звичайна зелена. Не відразу, проте виросла. За нашою домовленістю, там поруч нічого не саджали. Додали пару вишень на задньому дворі, а спереду була тільки вона.

Щороку ми її наряджали у дворі, — в хаті Марія дозволяла тільки вітки, бо й так місця мало. Де та шабатурка з іграшками? Мабуть, десь у сараї. Навіть брехати цим не доведеться: не знаю, та вже й не дізнаюсь. Але вони мали свої іграшки. Розбудивши родину, господар наказав усім швиденько наряджати ялинку, яку він поставив замість столу, посунувши того до стіни.

Я пив чай, стоячи в кухні, й щосили намагався нічого не помічати. Перед тим поставив біля дверей чемодан, із яким ми кілька разів їздили на море — либонь іще в сімдесятих, — і чекав. Чверть на восьму прийшов Василів син, навіть не попросив пробачення за те, що спізнився, взяв мою валізу, пробурчав: «Я в машині», — й пішов надвір.

— Ну що, отець? — відірвався від яєчні новий господар, витер руку десь позаду себе і простягнув її мені. — Бувай.